

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

15 päivänä lokakuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Oikeudellinen yhteistyö rikosoikeuden alalla — Direktiivi 2010/64/EU — Oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä — Menettelyn kieli — Rangaistusmääräys, jolla tuomitaan sakkoon — Mahdollisuus esittää vastustus muulla kuin menettelyn kielellä — Direktiivi 2012/13/EU — Tiedonsaantioikeus rikosoikeudellisissa menettelyissä — Oikeus saada syytettä koskevat tiedot — Rangaistusmääräyksen tiedoksi antaminen — Yksityiskohtaiset menettelytavat — Syytetyn henkilön velvollisuus valtuuttaa asiamies — Vastustuksen määräaika, joka alkaa kulua asiamiehelle toimitetusta tiedoksiannosta

Asiassa C-216/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöä, jonka Amtsgericht Laufen (Saksa) on esittänyt 22.4.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 30.4.2014, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajana on

Gavril Covaci,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: varapresidentti A. Tizzano (esittelevä tuomari), joka hoitaa ensimmäisen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit F. Biltgen, A. Borg Barthet, M. Berger ja S. Rodin,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 19.3.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Gavril Covaci, edustajinaan Rechtsanwalt U. Krause ja Rechtsanwalt S. Ryfisch,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Kemper,
- Kreikan hallitus, asiamiehinään K. Georgiadis ja S. Lekkou,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas ja F.-X. Bréchet,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato M. Salvatorelli,
- Itävallan hallitus, asiamiehenään G. Eberhard,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

— Euroopan komissio, asiamiehinään W. Bogensberger ja R. Troosters,
kuultuaan julkisasiamiehen 7.5.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä 20.10.2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/64/EU (EUVL L 280, s. 1) 1 artiklan 2 kohdan ja 2 artiklan 1 ja 8 kohdan sekä tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/13/EU (EUVL L 142, s. 1) 2 artiklan, 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 6 artiklan 1 ja 3 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa Gavril Covacia syytetään tieliikenne rikkomuksista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2010/64

- 3 Direktiivin 2010/64 johdanto-osan 12, 17 ja 27 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(12) Tässä direktiivissä – – säädetään tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä sovellettavista yhteisistä vähimmäissäännöistä jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen parantamiseksi.
--
(17) Tällä direktiivillä olisi varmistettava, että tarjolla on maksutonta ja asianmukaista kielellistä apua, jonka ansiosta sellaiset epäilty tai syytetyt henkilöt, jotka eivät puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä, voisivat käyttää täysimääräisesti oikeuttaan puolustukseen ja jonka avulla turvataan menettelyn oikeudenmukaisuus.
--
(27) Velvollisuus huolehtia epäillyistä tai syytetyistä henkilöistä, jotka ovat mahdollisesti heikossa asemassa erityisesti minkä hyvänsä sellaisen fyysisen vamman vuoksi, joka vaikuttaa heidän kykynsä viestiä tehokkaasti, on edellytys lainkäytön oikeudenmukaisuudelle. Syyttäjien, lainvalvontaviranomaisten ja oikeusviranomaisten olisi sen vuoksi varmistettava, että tällaiset henkilöt voivat tosiasiallisesti käyttää tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia, esimerkiksi ottamalla huomioon mahdollisen haavoittuvuuden, joka vaikuttaa heidän kykynsä seurata menettelyä ja tehdä itsensä ymmärretyiksi, ja toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että nämä oikeudet taataan.

--”

- 4 Direktiivin 1 artiklan, jonka otsikko on ”Sisältö ja soveltamisala”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat oikeutta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä – –

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua oikeutta sovelletaan henkilöihin siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet heille virallisella ilmoituksella tai muulla tavoin tiedon siitä, että heitä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka kun menettely on saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, ovatko he syyllistyneet rikokseen, tarvittaessa tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaiseminen mukaan lukien.”

- 5 Direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus tulkkaukseen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyille tai syytetyille henkilöille, jotka eivät puhu tai ymmärrä kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä, tarjotaan viipymättä mahdollisuus tulkkaukseen tutkinta- ja oikeusviranomaisten suorittamien rikosoikeudellisten menettelyjen kuluessa, mukaan lukien poliisikuulusteluissa, kaikissa oikeuden istunnoissa ja tarvittavissa välikäsittelyissä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että silloin, kun se on välttämätöntä menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi, tulkkausta tarjotaan epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden ja heidän oikeusavustajansa väliseen viestintään, joka liittyy suoraan menettelyn kuluessa suoritettavaan kuulusteluun tai kuulemiseen tai valituksen tekemiseen tai muuhun menettelylliseen vaatimukseen.

3. Edellä olevan 1 ja 2 kohdan mukaiseen oikeuteen tulkkaukseen sisältyy kuulo- tai puhevaikeuksista kärsiville henkilöille annettava asianmukainen apu.

– –

8. Tämän artiklan mukaisesti tarjottavan tulkkauksen on oltava riittävän laadukasta, jotta sen avulla voidaan turvata menettelyn oikeudenmukaisuus erityisesti varmistamalla, että epäilty tai syytetty henkilöt tuntevat heitä vastaan vireillä olevan asian ja kykenevät käyttämään oikeuttaan puolustukseen.”

- 6 Direktiivin 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus saada keskeiset asiakirjat käännettyiksi”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyille tai syytetyille henkilöille, jotka eivät ymmärrä kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä, toimitetaan kohtuullisessa ajassa kaikkien sellaisten asiakirjojen kirjallinen käännös, jotka ovat keskeisiä sen varmistamisen kannalta, että he kykenevät käyttämään oikeuttaan puolustukseen ja että menettelyn oikeudenmukaisuus turvataan.

2. Keskeisiin asiakirjoihin kuuluvat mahdolliset henkilön vapaudenmenetystä koskevat päätökset, syytteet ja tuomiot.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on kussakin yksittäistapauksessa päätettävä, onko jokin muu asiakirja keskeinen. – –

– –”

Direktiivi 2012/13

- 7 Direktiivin 2012/13 johdanto-osan 27 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Rikoksesta syytetylle olisi annettava syytteestä kaikki tarvittavat tiedot, jotta hän voi valmistella puolustustaan ja jotta voidaan turvata menettelyn oikeudenmukaisuus.”

- 8 Direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat epäiltyjen ja syytettyjen oikeutta saada tietoja heidän oikeuksistaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ja heitä koskevasta syytteestä. – –”

- 9 Direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa direktiivin soveltamisala rajataan seuraavasti:

”Tätä direktiiviä sovelletaan henkilöön siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle tiedon siitä, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka, kun menettely on saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, onko epäilty tai syytetty syyllistynyt rikokseen, tarvittaessa tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaiseminen mukaan lukien.”

- 10 Direktiivin 3 artiklan otsikko on ”Oikeus saada tietoja oikeuksista”, ja sen 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyille ja syytetyille annetaan viipymättä tietoja vähintään seuraavista prosessuaalisista oikeuksista, sellaisina kuin näitä oikeuksia sovelletaan niiden kansallisen oikeuden mukaan niiden tehokkaan käytön mahdollistamiseksi:

– –

c) oikeus saada syytettä koskevat tiedot 6 artiklan mukaisesti;

– –”

- 11 Direktiivin 2012/13 6 artiklassa, jonka otsikkona on ”Oikeus saada tietoja syytteestä”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillylle tai syytetylle annetaan tiedot rikoksesta, josta häntä epäillään tai syytetään. Nämä tiedot on annettava viipymättä ja niin yksityiskohtaisina kuin on tarpeen menettelyn oikeudenmukaisuuden ja henkilön puolustautumisoikeuden tehokkaan käytön takaamiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillylle tai syytetylle, joka on pidätetty tai menettänyt vapautensa, ilmoitetaan pidätyksen tai vapaudenmenetyksen syyt, mukaan luettuna rikos, josta häntä epäillään tai syytetään.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viimeistään sen jälkeen, kun syytteen tosiseikat on saatettu tuomioistuimen arvioitaviksi, syytteestä annetaan yksityiskohtaiset tiedot, mukaan luettuna rikoksen luonne ja oikeudellinen luokittelu sekä syytetyn osallisuuden luonne.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillylle tai syytetylle ilmoitetaan viipymättä tämän artiklan mukaisesti annettujen tietojen muutoksista, kun tämä on tarpeen menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi.”

Saksan oikeus

- 12 Oikeuslaitosta koskevan lain (Gerichtsverfassungsgesetz, jäljempänä GVG) 184 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tuomioistuinkieli on saksa – –”

- 13 GVG:n 187 §:ssä, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivien 2010/64 ja 2012/13 täytäntöönpanon johdosta, säädetään seuraavaa:

”1) Tuomioistuin asettaa sellaisen syytetyn tai tuomitun, joka ei osaa saksan kieltä tai jolla on kuulo- tai puhevaikeuksia, käytettäväksi tulkin tai kääntäjän, mikäli tämä on tarpeen hänen rikosprosessuaalisten oikeuksiensa käyttämiseksi. Tuomioistuin ilmoittaa syytetylle sellaisella kielellä, jota tämä ymmärtää, että hänellä on koko rikosprosessin ajan oikeus vaatia tulkin tai kääntäjän asettamista maksuttomasti käytettäväkseen.

2) Sellaisen syytetyn, joka ei osaa saksan kieltä, prosessuaalisten oikeuksien toteuttamiseksi on säännönmukaisesti välttämätöntä kääntää kirjallisesti määräykset, joissa päätetään vapaudenmenetyksestä, syytekirjelmät, rangaistusmääräykset ja tuomiot, jotka eivät ole lainvoimaisia. – –”

- 14 Saksan rikosprosessilain (Strafprozessordnung, jäljempänä StPO) 132 §:n, joka koskee vakuuden asettamista ja tiedoksiantoja vastaanottamaan valtuutettujen asiamiesten nimeämistä, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos syytetty, jonka vahvasti epäillään syyllistyneen rangaistavaan tekoon, ei pysyvästi asu tai oleskele tämän lain soveltamisalueella, eivätkä pidätysmääräyksen edellytykset täyty, voidaan rikosprosessin toteutumisen varmistamiseksi määrätä, että syytetyn on

1. asetettava vakuus, joka kattaa suuruudeltaan ennakoidun sakon määrän sekä oikeudenkäyntikulut, ja
2. valtuutettava henkilö, joka asuu toimivaltaisen tuomioistuimen toimialueella, vastaanottamaan tiedoksiantoja.”

- 15 StPO:n 410 §:ssä, joka koskee rangaistusmääräyksen vastustamista ja lainvoimaiseksi tulemistä, säädetään seuraavaa:

”1. Syytetty voi vastustaa rangaistusmääräystä kahden viikon kuluessa sen tiedoksi antamisesta rangaistusmääräyksen antaneessa tuomioistuimessa kirjallisesti tai tuomioistuimen kanslian pitämään pöytäkirjaan sisältyvällä ilmoituksella. – –

2. Vastustus voidaan rajoittaa koskemaan määrättyjä kohtia.

3. Jos rangaistusmääräystä ei ole asetetussa määräajassa vastustettu, se vastaa lainvoimaista tuomiota.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 16 Poliisivalvonnan yhteydessä 25.1.2014 todettiin, että Romanian kansalainen Covaci kuljetti Saksan alueella henkilöautoa, jolla ei ollut voimassa olevaa pakollista liikennevakuutusta, ja että asianomaisen Saksan viranomaisille esittämä vakuutustodistus (vihreä kortti) oli väärennetty.

- 17 Poliisi kuuli tämän jälkeen Covacia asiasta tulkin avulla.

- 18 Covaci, joka ei asunut tai oleskellut pysyvästi Saksan lain soveltamisalueella, antoi peruuttamattoman kirjallisen valtuutuksen kolmelle Amtsgericht Laufenin (Saksa) viranhaltijalle hänelle osoitettavien oikeudellisten asiakirjojen tiedoksi antamista varten. Valtuutuksen ehtojen mukaan tuomioistuimen ratkaisuja koskevan muutoksenhaun määräajat alkavat kulua siitä hetkestä, kun asiakirjat annetaan tiedoksi valtuutetuille asiamiehille.
- 19 Esitutinnan päätyttyä Staatsanwaltschaft Traunstein (Traunsteinin syyttäjänvirasto) pyysi 18.3.2014 Amtsgericht Laufenia antamaan rangaistusmääräyksen, jolla Covacille määrätään sakko.
- 20 Rangaistusmääräysmenettely on yksinkertaistettu menettely, johon ei kuulu istuntoa tai kontradiktorista näkemystenvaihtoa. Rangaistusmääräyksen antaa tuomioistuin syyttäjänviraston pyynnöstä vähäisistä rikoksista, ja se on luonteeltaan väliaikainen päätös. StPO:n 410 §:n mukaan rangaistusmääräys tulee lainvoimaiseksi sen jälkeen, kun kahden viikon määräaika, joka alkaa kulua määräyksen tiedoksi antamisesta – tarvittaessa rangaistukseen tuomitun valtuuttamille asiamiehille –, on umpeutunut. Rangaistukseen tuomittu voi saada asian kontradiktoriseen käsittelyyn vain vastustamalla rangaistusmääräystä tässä määräajassa. Vastustus, joka voidaan esittää kirjallisesti tai tuomioistuimen kanslian pitämään pöytäkirjaan sisältyvällä ilmoituksella, johtaa tuomioistuinkäsittelyn pitämiseen.
- 21 Käsiteltävässä asiassa Staatsanwaltschaft Traunstein pyysi, että rangaistusmääräys annettaisiin tiedoksi Covacille tämän valtuuttamien asiamiesten välityksellä ja että asianomaisen mahdolliset kirjalliset huomautukset, myös määräyksen vastustus, olisi laadittava saksan kielellä.
- 22 Amtsgericht Laufen, jonka käsiteltäväksi pääasiassa kyseessä olevan rangaistusmääräyksen antamista koskeva hakemus on saatettu, pohtii ensiksi, onko GVG:n 184 §:stä johtuva velvollisuus esittää rangaistusmääräyksen vastustus saksan kielellä yhteensopiva direktiivin 2010/64 niiden säännösten kanssa, joissa säädetään rikosoikeudellisten menettelyjen kohteena olevien henkilöiden maksuttomasta kielellisestä avusta.
- 23 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on epäilyksensä siitä, ovatko kyseisen rangaistusmääräyksen tiedoksi antamista koskevat menettelytavat sopusoinnussa direktiivin 2012/13 kanssa ja etenkin sen 6 artiklan kanssa, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että syytteestä annetaan yksityiskohtaiset tiedot viimeistään silloin, kun syytteen tosiseikat on saatettu tuomioistuimen arvioitaviksi.
- 24 Näissä olosuhteissa Amtsgericht Laufen päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko direktiivin 2010/64 – 1 artiklan 2 kohtaa ja 2 artiklan 1 ja 8 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä sellaiselle tuomioistuinmääräykselle, jossa [GVG:n] 184 §:ää soveltaen määrätään, että syytetyt voivat käyttää oikeussuojakeinoja tehokkaasti ainoastaan tuomioistuimen kielellä, tässä saksaksi?
- 2) Onko direktiivin 2012/13 – 2 artiklaa, 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ja 6 artiklan 1 ja 3 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä määräykselle siitä, että syytetty henkilö nimeää tiedoksiantoja vastaanottamaan valtuutetun henkilön, kun oikeussuojakeinon käytölle asetettu määräaika alkaa kulua siitä hetkestä, kun valtuutetuille henkilöille tehdään tiedoksianto, ja kun on lopulta merkityksetöntä, saako syytetty henkilö ylipäättään tietoa rikossyytteestä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien kysyy ensimmäisellä kysymyksellään ennen kaikkea, onko direktiivin 2010/64 1–3 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan rikosoikeudellisessa menettelyssä henkilö, jolle on annettu rangaistus määräys, ei voi kirjallisesti vastustaa tätä määräystä muulla kielellä kuin menettelyn kielellä, vaikka kyseinen henkilö ei osaisi tätä kieltä.
- 26 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on todettava, että direktiivin 2010/64 1 artiklan 1 kohdassa säädetään oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin muun muassa rikosoikeudellisissa menettelyissä. Direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa täsmennetään lisäksi, että tätä oikeutta sovelletaan henkilöihin siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet heille tiedon siitä, että heitä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka, kun menettely on saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, ovatko he syyllistyneet rikokseen, tarvittaessa tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaiseminen mukaan lukien.
- 27 Näin ollen Covacin kaltaisen henkilön, joka haluaa vastustaa rangaistus määräystä, joka ei ole vielä tullut lainvoimaiseksi ja joka on osoitettu hänelle, tilanne kuuluu aivan ilmeisesti tämän direktiivin soveltamisalaan, joten tämän henkilön on voitava saada direktiivissä taattu oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin.
- 28 Siltä osin kuin kyse on siitä, voiko Covacin kaltaisessa tilanteessa oleva henkilö vedota tähän oikeuteen vastustaakseen tällaista määräystä muulla kielellä kuin toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa sovellettavan menettelyn kielellä, on nojaututtava direktiivin 2010/64 2 ja 3 artiklan sisältöön. Näissä kahdessa artiklassa säännellään oikeutta tulkkaukseen ja oikeutta saada tietyt keskeiset asiakirjat käännettyiksi, toisin sanoen kyseisen direktiivin 1 artiklassa vahvistetun ja itse direktiivin otsikossa tarkoitetun oikeuden kahta aspektia.
- 29 Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (tuomio Rosselle, C-65/14, EU:C:2015:339, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 30 Siltä osin kuin kyse on direktiivin 2010/64 2 artiklasta, joka koskee oikeutta tulkkaukseen, artiklan sanamuodostakin seuraa, että se viittaa suullisten lausumien suulliseen kääntämiseen, toisin kuin direktiivin 3 artikla, joka koskee tiettyjen keskeisten asiakirjojen kääntämistä kirjallisesti.
- 31 Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti oikeuden tulkkaukseen voivat siis saada vain epäilty tai syytetty henkilöt, jotka eivät kykene ilmaisemaan itseään menettelyn kielellä joko siitä syystä, että he eivät puhu tai ymmärrä tätä kieltä, tai siitä syystä, että he kärsivät kuulo- tai puhevaikeuksista.
- 32 Lisäksi juuri tästä syystä direktiivin 2010/64 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa, joissa luetellaan olosuhteet, joissa tulkin apua on tarjottava epäillyille tai syytetyille henkilöille, viitataan – vaikkakaan ei tyhjentävästi – vain tilanteisiin, jotka johtavat suulliseen viestintään, kuten poliisi kuulusteluihin, kaikkiin oikeuden istuntoihin ja tarvittaviin välikäsitteilyihin, sekä epäiltyjen tai syytettyjen ja heidän oikeusavustajansa väliseen viestintään, joka liittyy suoraan menettelyn kuluessa suoritettavaan kuulusteluun tai kuulemiseen tai valituksen tekemiseen tai muuhun menettelylliseen vaatimukseen.

- 33 Toisin sanoen on niin, että menettelyn oikeudenmukaisuuden ja sen takaamiseksi, että asianomainen henkilö kykenee käyttämään puolustautumisoikeuksiaan, tällä säännöksellä varmistetaan, että kun tämän henkilön odotetaan itse esittävän suullisia lausumia esimerkiksi rikosoikeudenkäynnissä joko suoraan toimivaltaisten oikeusviranomaisten edessä tai oikeusavustajalleen, hän saa tehdä näin omalla kielellään.
- 34 Tätä tulkintaa tukevat direktiivin 2010/64 tavoitteet.
- 35 On palautettava mieleen, että tämä direktiivi annettiin SEUT 82 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan b alakohdan perusteella, jossa määrätään, että Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto voivat säätää yksilön oikeuksia rikosasioiden käsittelyssä koskevista vähimmäissäännöistä sikäli kuin se on tarpeen tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen sekä poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön helpottamiseksi rajatylittävissä rikosasioissa.
- 36 Direktiivin 2010/64 johdanto-osan 12 perustelukappaleen mukaisesti direktiivissä säädetään tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä sovellettavista yhteisistä vähimmäissäännöistä jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen parantamiseksi.
- 37 Tämän direktiivin johdanto-osan 17 perustelukappaleen mukaan näillä säännöillä olisi varmistettava, että tarjolla on maksutonta ja asianmukaista kielellistä apua, jonka ansiosta sellaiset epäillyt tai syytetyt henkilöt, jotka eivät puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisissa menettelyissä käytettävää kieltä, voisivat käyttää täysimääräisesti oikeuttaan puolustukseen ja jonka avulla turvataan menettelyn oikeudenmukaisuus.
- 38 Se, että Covacin ja Saksan hallituksen ehdottamin tavoin jäsenvaltioilta vaadittaisiin sen lisäksi, että ne mahdollistavat sen, että asianomaisille henkilöille annetaan täysimääräisesti ja heidän kielellään tieto teoista, joista heitä syytetään, ja sen, että asianomaiset esittävät oman näkemyksensä näistä teoista, myös sitä, että ne ottaisivat systemaattisesti vastatakseen kaikkien asianomaisten henkilöiden heille osoitetuista tuomioistuinratkaisuihin tekemien muutoksenhakujen kääntämisestä, menisi yli itse direktiivillä 2010/64 tavoiteltujen päämäärien.
- 39 Kuten myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin liittyvien vaatimusten noudattaminen rajoittuu sen varmistamiseen, että syytetty tietää, mistä häntä syytetään, ja kykenee puolustautumaan, ilman että edellytettäisiin, että jokaisesta asiakirjoihin otetusta asiakirjatodisteesta tai virallisesta asiakirjasta olisi oltava kirjallinen käännös (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio Kamasinski v. Itävalta, 19.12.1989, A-sarja, nro 168, 74 kohta).
- 40 Tämän vuoksi direktiivin 2010/64 2 artiklassa vahvistetun tulkkausta koskevan oikeuden tarkoitus on, että epäillyn tai syytetyn henkilön ja tutkinta- ja oikeusviranomaisten tai tarvittaessa oikeusavustajan välinen suullinen viestintä tulkataan tulkin avulla, pois lukien se, että epäillyn tai syytetyn henkilön esittämästä kirjallisesta asiakirjasta tehtäisiin kirjallinen käännös.
- 41 Pääasiassa kyseessä olevan tilanteen osalta unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että Saksan lainsäädännössä rangaistusmääräys on annettu sui generis -menettelyssä. Kyseisessä menettelyssä syytetyn henkilön ainoa mahdollisuus saada asia kontradiktoriseen käsittelyyn, jossa hän voi käyttää täysimääräisesti oikeuttaan tulla kuulluksi, on vastustaa tätä määräystä. Vastustusta, joka voidaan tehdä kirjallisesti tai suullisesti suoraan toimivaltaisen tuomioistuimen kansliassa, ei tarvitse perustella, se on tehtävä erityisen lyhyessä kahden viikon määräajassa määräyksen tiedoksiannosta lukien, eikä se edellytä asianajajan käyttöä, koska syytetty henkilö voi tehdä sen itse.

- 42 Direktiivin 2010/64 2 artiklassa taataan Covacin kaltaisessa tilanteessa olevalle henkilölle maksuton tulkin apu, jos hän vastustaa saamaansa rangaistusmääräystä itse suullisesti toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen kansliassa, jotta vastustus merkitään siellä pöytäkirjaan, tai jos hän vastustaa sitä kirjallisesti, sellaisen oikeusavustajan apu, joka ottaa tehtäväkseen vastaavan asiakirjan laatimisen menettelyn kielellä.
- 43 Siitä, annetaanko direktiivin 2010/64 3 artiklassa, joka koskee oikeutta saada tietyt keskeiset asiakirjat käännettyiksi, käännösapua Covacin kaltaisessa tilanteessa olevalle henkilölle, joka haluaa vastustaa rangaistusmääräystä kirjallisesti ja ilman oikeusavustajan apua, on todettava, että tämän säännöksen sanamuodostakin seuraa, että tämä oikeus on luotu, jotta asianomaiset kykenisivät käyttämään puolustautumisoikeuttaan ja jotta menettelyn oikeudenmukaisuus turvataan.
- 44 Tästä seuraa – kuten myös julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 57 kohdassa –, että kyseinen 3 artikla koskee lähtökohtaisesti ainoastaan toimivaltaisten viranomaisten menettelyn kielellä laatimien tiettyjen asiakirjojen kääntämistä kirjallisesti kyseisen henkilön ymmärtämälle kielelle.
- 45 Tätä tulkintaa tukee lisäksi yhtäältä luettelo asiakirjoista, joita direktiivin 2010/64 3 artiklan 2 kohdassa pidetään keskeisinä ja joiden kääntäminen on siis tarpeen. Kyseisessä luettelossa, joka ei tosin ole tyhjentävä, mainitaan henkilön vapaudenmenetyistä koskevat päätökset, syytteet ja tuomiot.
- 46 Toisaalta tämä tulkinta on perusteltu myös sillä, että tämän direktiivin 3 artiklassa vahvistetun käännöksiä koskevan oikeuden – kuten artiklan 4 kohdasta käy ilmi – tarkoituksena on, että ”epäillyt tai syytetyt henkilöt tuntevat heitä vastaan vireillä olevan asian”.
- 47 Tästä seuraa, että direktiivin 2010/64 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa vahvistettu käännöksiä koskeva oikeus ei lähtökohtaisesti kata kirjallista kääntämistä menettelyn kielelle, kun kyse on rangaistusmääräyksen vastustuksen kaltaisesta asiakirjasta, jonka asianomainen on laatinut osaamallaan kielellä, joka ei ole menettelyn kieli.
- 48 On kuitenkin niin, että direktiivissä 2010/64 vahvistetaan vain vähimmäissäännöt ja jäsenvaltiot voivat vapaasti, kuten direktiivin johdanto-osan 32 perustelukappaleessa todetaan, laajentaa tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia korkeatasoisemman suojan tarjoamiseksi myös tilanteissa, joita ei tässä direktiivissä nimenomaisesti käsitellä.
- 49 On lisäksi huomattava, että direktiivin 2010/64 3 artiklan 3 kohdassa mahdollistetaan nimenomaisesti se, että toimivaltaiset viranomaiset voivat kussakin yksittäistapauksessa päättää, onko jokin muu asiakirja kuin direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa lueteltu asiakirja tässä säännöksessä tarkoitettulla tavalla keskeinen.
- 50 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on näin ollen otettava huomioon erityisesti pääasiassa kyseessä olevaan rangaistusmääräykseen sovellettavan menettelyn edellä 41 kohdassa kuvatut ominaispiirteet ja käsiteltävänään olevan asian ominaispiirteet ja ratkaistava, onko kirjallisesti esitettyä rangaistusmääräyksen vastustusta pidettävä sellaisena keskeisenä asiakirjana, jonka käännös on tarpeen.
- 51 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2010/64 1–3 artiklaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan rikosoikeudellisessa menettelyssä henkilö, jolle on annettu rangaistusmääräys, ei voi kirjallisesti vastustaa tätä määräystä muulla kielellä kuin menettelyn kielellä, vaikka kyseinen henkilö ei osaisi tätä kieltä, edellyttäen, että toimivaltaiset viranomaiset eivät tämän direktiivin 3 artiklan 3 kohdan nojalla katso, että asianomaiseen menettelyyn ja asian olosuhteisiin nähden tämä vastustus on keskeinen asiakirja.

Toinen kysymys

- 52 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisella kysymyksellään, onko direktiivin 2012/13 2 artiklaa, 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ja 6 artiklan 1 ja 3 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan rikosoikeudellisessa menettelyssä syytetyn henkilön, joka ei asu tässä jäsenvaltiossa, on valtuutettava asiamies häntä koskevan rangaistusmääräyksen tiedoksiantoa varten, ja tämän rangaistusmääräyksen vastustamiselle varattu määräaika alkaa kulua siitä hetkestä, kun se annetaan tiedoksi kyseiselle asiamiehelle.
- 53 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on todettava, että direktiivin 2012/13 1 artiklassa säädetään epäiltyjen ja syytettyjen oikeudesta saada tietoja heidän oikeuksistaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ja heitä koskevasta syytteestä.
- 54 Kuten direktiivin 3 ja 6 artiklasta yhdessä seuraa, direktiivin 1 artiklassa mainittu oikeus kattaa ainakin kaksi erillistä oikeutta.
- 55 Yhtäältä epäillyille ja syytetyille henkilöille on direktiivin 2012/13 3 artiklan mukaan annettava tietoja vähintään tietyistä prosessuaalisista oikeuksista, joista tässä säännöksessä esitettyyn luetteloon sisältyvät oikeus avustajaan, oikeus maksuttomaan oikeudelliseen neuvontaan ja edellytykset sen saamiseksi, oikeus saada syytetä koskevat tiedot, oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin sekä oikeus vaieta.
- 56 Toisaalta kyseisen direktiivin 6 artiklassa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat oikeutta saada tietoja syytteestä.
- 57 Koska ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymys koskee erityisesti viimeksi mainitun oikeuden ulottuvuutta, on tutkittava, sovelletaanko direktiivin 2012/13 6 artiklaa, jossa tämä oikeus määritellään, pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa erityismenettelyssä, joka johtaa rangaistusmääräyksen antamiseen.
- 58 On todettava, että direktiivin 2012/13 2 artiklan sanamuodonkin mukaan direktiiviä sovelletaan henkilöön siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle tiedon siitä, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka, kun menettely on saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, onko epäilty tai syytetty syyllistynyt rikokseen, tarvittaessa tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaiseminen mukaan lukien.
- 59 Koska on niin – kuten edellä 27 kohdassa on todettu –, että rangaistusmääräys, joka ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta on pyydetty antamaan Covacille, tulee lainvoimaiseksi vasta sen vastustamiselle asetetun määräajan päätyttyä, Covacin kaltaisen henkilön tilanne kuuluu aivan ilmeisesti direktiivin 2012/13 soveltamisalaan siten, että asianomaisella on oltava oikeus saada tietoja häntä vastaan esitetystä syytteestä koko menettelyn ajan.
- 60 Vaikka kyseessä olevan menettelyn summaarisen ja yksinkertaistetun luonteen vuoksi pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen rangaistusmääräyksen tiedoksianto tapahtuu vasta sen jälkeen, kun tuomioistuin on arvioinut syytteen tosiseikat, on kuitenkin niin, että tuomioistuimen tässä määräyksessä esittämä ratkaisu on vain väliaikainen ja määräyksen tiedoksianto edustaa syytetylle henkilölle ensimmäistä tilaisuutta saada tietoja häntä vastaan esitetystä syytteestä. Tätä tukee lisäksi se, että kyseinen henkilö ei voi hakea muutosta tähän määräykseen toisessa tuomioistuimessa, vaan hän voi vastustaa määräystä, minkä johdosta hän saa oikeuden samassa tuomioistuimessa tavanomaiseen kontradiktoriseen menettelyyn, jossa hän voi käyttää puolustautumisoikeuksiaan täysimääräisesti ennen kuin kyseinen tuomioistuin lausuu uudelleen häntä vastaan esitetystä syytteestä.

- 61 Näin ollen rangaistusmääräyksen tiedoksianto on direktiivin 2012/13 6 artiklan mukaisesti pidettävä syytteen asianomaiselle tiedoksi antamisen muotona, minkä vuoksi siinä on noudatettava kyseisessä artiklassa asetettuja vaatimuksia.
- 62 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 105 kohdassa, direktiivissä 2012/13 ei säännellä menettelytapoja, joilla sen 6 artiklassa säädetyt tiedot on annettava tiedoksi kyseiselle henkilölle.
- 63 Näillä menettelytavoilla ei voida kuitenkaan haitata erityisesti 6 artiklan tavoitteen saavuttamista; kuten myös direktiivin johdanto-osan 27 perustelukappaleesta käy ilmi, tämä tavoite on, että epäillyt tai syytetyt voivat valmistella puolustustaan ja että turvataan menettelyn oikeudenmukaisuus.
- 64 Ennakkoratkaisupyyntöstä käy ilmi, että pääasiassa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaan rangaistusmääräys annetaan tiedoksi syytetyn valtuuttamalle henkilölle ja että syytetyn on vastustettava määräystä kahden viikon määräajassa, joka alkaa kulua siitä, kun määräys on annettu tiedoksi asiamiehelle. Määräajan päätyttyä rangaistusmääräys tulee lainvoimaiseksi.
- 65 Vaikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykseen vastaamisen kannalta tämän kahden viikon preklusiivisen määräajan asianmukaisuudesta lausumisella ei ole merkitystä, on todettava, että sekä tavoite, jolla pyritään siihen, että syytetty henkilö voi valmistella puolustustaan, että tarve välttää kaikinainen syrjintä yhtäältä niiden syytettyjen, joiden asuinpaikka kuuluu asianomaisen kansallisen lain soveltamisalaan, ja toisaalta niiden, joiden asuinpaikka ei kuulu tähän soveltamisalaan ja jotka yksin ovat velvollisia valtuuttamaan asiamiehen tuomioistuinratkaisujen tiedoksi antamista varten, välillä edellyttävät, että syytetyllä henkilöllä on käytettävissään tämä määräaika kokonaisuudessaan.
- 66 Jos pääasiassa kyseessä oleva kahden viikon määräaika alkaisi kulua siitä ajankohdasta, jolloin syytetty henkilö tosiasiallisesti sai tiedon rangaistusmääräyksestä, joka sisältää tietoja syytteestä direktiivin 2012/13 6 artiklassa tarkoitettuun tavoin, turvattaisiin se, että tällä henkilöllä on käytettävissään kyseinen määräaika kokonaisuudessaan.
- 67 Jos sen sijaan määräaika alkaa kulua siitä, kun rangaistusmääräys annetaan tiedoksi syytetyn henkilön valtuuttamalle asiamiehelle, kuten käsillä olevassa tapauksessa, syytetty voi käyttää tehokkaasti puolustautumisoikeuksiaan ja menettely on oikeudenmukainen vain, jos hänellä on käytettävissään kyseinen määräaika kokonaisuudessaan eli ilman, että määräaika lyhenee ajalla, jonka asiamies tarvitsee toimittaakseen rangaistusmääräyksen sen adressaatille.
- 68 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2012/13 2 artiklaa, 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ja 6 artiklan 1 ja 3 kohtaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan rikosoikeudellisessa menettelyssä syytetyn henkilön, joka ei asu tässä jäsenvaltiossa, on valtuutettava asiamies häntä koskevan rangaistusmääräyksen tiedoksianto varten, edellyttäen, että kyseisellä henkilöllä on tosiasiallisesti käytettävissään määräyksen vastustamista varten asetettu määräaika kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 69 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä 20.10.2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/64/EU 1–3 artiklaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan rikosoikeudellisessa menettelyssä henkilö, jolle on annettu rangaistus määräys, ei voi kirjallisesti vastustaa tätä määräystä muulla kielellä kuin menettelyn kielellä, vaikka kyseinen henkilö ei osaisi tätä kieltä, edellyttäen, että toimivaltaiset viranomaiset eivät tämän direktiivin 3 artiklan 3 kohdan nojalla katso, että asianomaiseen menettelyyn ja asian olosuhteisiin nähden tämä vastustus on keskeinen asiakirja.
- 2) Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/13/EU 2 artiklaa, 3 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ja 6 artiklan 1 ja 3 kohtaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan rikosoikeudellisessa menettelyssä syytetyn henkilön, joka ei asu tässä jäsenvaltiossa, on valtuutettava asiamies häntä koskevan rangaistusmääräyksen tiedoksiantoa varten, edellyttäen, että kyseisellä henkilöllä on tosiasiallisesti käytettävissään määräyksen vastustamista varten asetettu määräaika kokonaisuudessaan.

Allekirjoitukset